

PREDGOVOR

Opredjeljenje za obradu doktorske disertacije, na temu direktna strana ulaganja, proisteklo je iz dugogodišnjeg bavljenja problematikom investicija i investicionih projekata, načinom njihove ocjene sa aspekta ekonomsko-finansijske opravdanosti i donošenja odluke o realizaciji projekata, bilo da se radi o domaćim ili stranim ulaganjima.

U okviru međunarodnih finansijskih tokova, posebno se izdvaja značaj direktnih stranih ulaganja, najviše zbog činjenice što predstavljaju značajan izvor kapitala i sadrže nematerijalne resurse (tehnologiju, znanja, marketing, menadžment).

Interes za privlačenje stranih investicija pokazuju sve razvijene zemlje, tranzicijske zemlje i zemlje u razvoju, među kojima postoji jaka konkurencija na globalnom tržištu direktnih stranih ulaganja. Zašto? Zbog toga što direktna strana ulaganja, kao oblik međunarodnog kretanja kapitala, znatno utiču na ekonomski rast zemalja, a efekti se razlikuju zavisno od zemlje domaćina i od oblika ulaganja.

Na početku 21.vijek, na globalnom nivou je sve značajnije međunarodno kretanje kapitala u odnosu na kretanje roba, tako da sve više govorimo o rastućem procesu finansijske globalizacije, koja svoje negativne strane pokazuje u 2008, 2009, i početkom 2010. godini sa nesagledivim posljedicama po svjetsku privredu.

Struktura rada je tako koncipirana, da u sebi sadrži sve potrebne dijelove, koji će na najbolji način predstaviti: oblike, motive, nosioce, efekte direktnih stranih ulaganja, kao i praksu stranih ulaganja u pojedinim regionima svijeta. Potrebno je istaći motive kao i efekte stranih ulaganja. Šta zemlje očekuju od stranih ulagača, koji su to efekti, koji mogu da budu direktni i indirektni, i zašto ih zemlje nastoje privući ?

Značaj direktnih stranih ulaganja u svijetu raste. Poseban značaj ovoj problematici su posvetili Ujedinjeni narodi, Konferencijom o trgovini i razvoju, koji podnose poseban investicijski izvještaj (World Investment Report, WIR), u kojem su prezentirani svi važniji podaci vezani za strana ulaganja i njihov uticaj na razvoj ekonomija svijeta.

U tom kontekstu, dosadašnji praktični rad na ocjeni i donošenja odluke o ulaganju sredstava u projekte uz teorijsku nadgradnju, doprinjeli su obradi problematike koju tretira ova doktorska disertacija.

U obradi ove teme bila mi je značajna pomoć mentora prof. dr. Zdenke Đurić, na čemu joj se sa dužnim poštovanjem srdačno zahvaljujem.

Banja Luka, 2010.godine.

A u t o r :

mr Ismet Velagić